

Sözlü Kültürden Elektronik Kültüre, Fıkradan Capsa

From Oral Culture To Electronic Culture, From Anecdote To Caps

Doç. Dr. Kürşat ÖNCÜL*

Öz:

Medeniyet seviyesinde meydana gelen değişimler bireyden topluma yayıldıkça toplumsal konuların yer aldığı yeni bağlamların doğumuna da yol açmaktadır. Folklorun en az iki kişi arasında yaşandığı paylaşıma bağlı olarak gerçekleşmesi doğal olarak milyonlarca kişinin paylaşımında bulunduğu ve geleneksel sözlü/yazılı kültürün aktarım unsurları dışında şekillenen kültürel öğeler halkbilimi açısından yeni bir çalışma sahası sunmaktadır. Bu çerçevede bu çalışma kapsamında sözlü kültürden yazılı ve elektronik kültüre süregelen fıkralar ile sanal ortamda var edilen ve toplumun belirli bir kitlesi tarafından paylaşılan capsların konumu incelenecektir. Dış ve iç yapı özellikleri açısından mizahın yeni bir formatı olarak görülen capslar barındırdıkları kodlar, toplumsal işlevleri gibi gelenek ile anın ortaklıkları ve farklılıkları açısından ele alınacaktır. Toplumda meydana gelen değişimler ve bireyin yalnızlaşması bağlamında capslar ile fıkralar arasındaki kodlar değerlendirilecektir. Fıkralar sosyo kültürel ortamlarda varlıklarını korumalarına karşın değişen şartlar kapsamında bireyselleşmenin getirdiği yeni yaşam koşulları doğal olarak gülme eyleminin farklı mecralarda da varlığına yol açmıştır. Bu nedenle

bağlamından koparılarak sosyal gruptan sanal aleme taşınan fıkralar capslar yoluyla farklı bir şekilde kendilerine yaşam alanı bulmuşlardır. Bu yeni durum fıkraların barındırdığı gülme eylemini farklı şekillerde yeni bir çevre içerisinde sunmayı zorunlu kılmıştır. Capslar bu şartlar içinde gülme eylemini gerçekleştiren en önemli sözlü kültür ürünlerinden fıkraların yarattığı etkiyi daha hızlı ve daha yoğun bir kitleye ulaştırmak adına capslar yoluyla kendine yeni bir yaşama alanı bulmuştur.

Anahtar sözcükler: Fıkra, caps, mizah.

Abstract:

Changes in civilization level lead to occurrence of new contexts, while spreading from individual over society. Actualization of folklore depending on communion at least between two people and cultural elements naturally forming except from transfer components of traditional oral/written culture shared by millions of people present a new study field in terms of folklore. In this context, the place of caps, existing in virtual environment and shared by a definite part of society, and anecdotes, continuing from oral culture to written and electronic culture is examined within the scope of this study. Capses, considered as a new form of humor in terms of internal and external structural characteristics, are held with regard to similarities and differences between codes and cultural functions of the moment and tradition. Codes between anecdotes and capses are evaluated in terms of changes in society and individual's isolation. In the context of the changes occurring in the society and the isolation of the individual, the codes between the caps and the jokes will be evaluated. Although the jurisprudents maintain their existence in socio-cultural environments, the new living conditions brought about by the individualization under the changing conditions naturally led to the presence of laughing in different media. For this reason, the jokes, which were removed from the context and carried from the social group to the virtual realm, found their living space in a different way through the caps. This new situation made it necessary to present the laughing action of the anecdotes in different ways in a new environment. Caps have found a new living space by means of caps in order to bring the effect of the anecdotes of the most important oral culture products that performed the laughing action to a faster and more intense audience.

Keywords: *Joke, caps, humor.*

Giriş:

İletişim dünyasında yaşanan hızlı teknolojik süreç, bireysel ilişkilerden toplumsal hafızaya kadar yaşamın her anında kendini hissettirmektedir. Meydana gelen değişim, sözlü kültür ve yazılı kültür döneminden çok daha farklı bir kültürel yapıyı da beraberinde getirmektedir. Buna karşın Türkiye'deki folklor araştırmacılarının daha ziyade metin merkezli bir yaklaşımla sözlü/yazılı kültür ürünleri ve bu kapsamda gerçekleştirilen ritüellerle ilgilenmesi yeni kültürel üretimlere bağlı dönüşümlerde akademinin sosyal yaşamın getirdiklerinin gerisinde kalmasına yol açmıştır.¹ Özellikle internet ortamının sunduğu yeni unsurlar, internetle geç yaşlarda tanışmış kitlelerce takip edilememekte genç nesil ise akademinin klasikleşen konuları nedeniyle sanal ortamda üretilenleri olması gerekenin çok altında bir seviyede izleyebilmekte ve yeterli akademik altyapıya sahip olmadıklarından istenen formda yorumlayamamaktadır.

Yaşanan bu çatışmaya karşın kabul edilen ya da edilmesi gereken gerçeklik, sözlü ve yazılı kültür dönemi sosyal unsurlarının birkaç nesil içerisinde beklenilmeyen boyutta değişimiyle, bireyin internet dünyasında kendisi için yeni kültürel zeminler doğurmasına olanak tanınmasıdır. Bu çalışma, belirtilenler kapsamında sözlü kültürden elektronik kültür ortamına giden yolda gülmenin, dolayısıyla sözlü ve yazılı kültür ortamında gülme eylemine yol açan en temel anlatı türü olarak kabul edilen fıkranın, bilgisayar ortamında doğan/doğurulan yeni gülme ögesi capslar ile var olan ortaklığının tespitini incelemeyi amaçlamaktadır.

Sözlü ve yazılı kültürde fıkranın ne'liği ve tarihsel serüveni, ilgili birçok kaynakta belirtilmiş olmakla birlikte capsların fıkra kültürüyle olan ilişkisi ve bu ilişkinin boyutlarına yönelik çalışmaların sayısı bağımsız bir literatürden ziyade daha çok metin içi çalışmalarla kendini göstermektedir. Fıkra özelinden hareketle geleneksel anlatıların ve türlerin yeni çağın getirdiği kültürel bağlamlar kapsamında incelenmesi ve buna yönelik literatürün zenginleşmesi kültür bilimcileri açısından tarihin bir döneminde kalmamak ve geleceğe yön verebilmek adına yeni bir saha sunmaktadır. Bu anlamda sanal ortamda oluşturulan kültür alanları an ile geçmiş arasındaki bağın ne şekilde ilerlediğini, toplum psikolojisini ve yazınsal alan dışındaki kültür dünyasını izlemek açısından önemlidir.

Türkiye elektronik anlamda bu teknolojiyi üreten ülkelerin üretim tekniği açısından gerisinde olmakla birlikte tüketim kültürü açısından olabildiğince paralel bir seviyede olmanın çabası içerisinde. Teknolojideki bu takip doğal olarak üretilen sadece teknolojiyi değil teknolojiyle gelen kültürel ürünlerin de takibini doğurmaktadır. Medeniyette meydana gelen değişimler topluma doğru inmeye başladıkça ilgili kesimde buna bağlı olarak yaşam felsefesi gelişmektedir. Dolayısıyla teknolojinin gelişmesiyle sanal ortamda da yeni üretimler gerçekleşmekte, üretici ve tüketicilerin ilk grubunun var ettiği uygulamalar diğer ülkelerin bu teknolojiye erişimiyle sürdürülmektedir. Özelden genele doğru giden bu yolda kültür

¹ Bu anlayışa neden olan etkenler ayrı bir çalışma konusu olabilecek niteliğe sahip olduğundan bu makalede bu unsurlara değinilmeyecektir.

malzemesi sadece yöntem ve biçim olarak diğer medeniyetlerde var olabileceği gibi üretim noktasındaki değerleri de beraberinde götürebilmektedir. Bu yönüyle teknoloji kültür taşıyıcılığına imkan sunan en hızlı ve etkili üründür. Bilgisayar ve internet ağının varlığı yalnızca geleneksel bilginin değil aynı zamanda yeni şartlar kapsamında üretilen yeni kültürel ürünleri de yaygınlaştırdığından dünya ekseninde ortak bir tür ve biçime imkan vermektedir. Belirtilenler kapsamında Türkiye’de “caps” olarak bilinen uygulama, dünya ekseninde çeşitli durum ve olaylardan esinlenerek üretilen “internet meme” kavramıyla doğmuştur ve bu terim ilk olarak Richard Dawkins’in 1976 yılında kaleme aldığı “Gen Bencildir (The Selfish Gene)” kitabında geçmektedir. (Kırık 2017: 100) Özellikle gençlerin sosyal paylaşım ağlarında en çok paylaştıkları öğelerden biri olan “caps”lar bu sözcükten hareketle “Capture” “yakalamak” kelimesinden gelmektedir. Toplumsal ve siyasal olayları resim veya video formatında kayıt etmek için kullanılan bir terim olan “caps”, aynı zamanda ekran görüntüsünü ifade etmek için de kullanılmıştır. (Asutay 2015: 7) Sosyal medya ortamlarında bir görüngü haline gelen capsler filmlerden, fotoğraflardan ya da çeşitli televizyon programlarının görüntülerinden elde edilen fotoğraf karelerinin mizahi yazılarla bütünleşmesini içermektedir. Ağırlıklı olarak güncel yaşam içinde yaşanan sosyal içerikli olaylarla, magazin haberleriyle ve özellikle gençlerin kendi dünyalarındaki kareler ile renklendirilebilmektedir. Capsların en önemli özelliği, çekilen ekran fotoğrafının alt kısmında şerit halinde bulunan kırmızı fon üzerinde yazı ile yaratıcı mizaha yer vermektir. (Kırık 2017: 100) Bu yazılar, fotoğraftaki görüntüye uygun bir şekilde düzenlenmektedir. Görüntü ve yazı uyumuyla capslar, fıkranın barındırdığı zaman, mekân, tip ve beklenmezlik gibi öğeleri sözlü ve yazılı kültürden elektronik kültüre kendi şartlarında taşımaktadır. Sözlü kültür geleneğinin temel öğeleri olarak ifade edilecek olan zaman, mekân, tip ve olay gibi anlatının içyapı unsurlarını capslarda şu şekilde görmek mümkündür.

Fıkralardaki tipler, capslarda toplumsal alt yapısı bulunan kişilerdir. Siyasiler, sanatçılar, gazeteciler, sporcular ve çeşitli nedenlerle meşhur olanlar, capsların temel tiplerini oluşturur. Ancak tanınırlık caps oluşumu için yeterli değildir. Capsa konu tipin uluslararası ya da ulusal bir olaya bağlı olarak toplum içinde bir olay ya da durum kapsamında yaşaması ve toplum gündeminde belirli bir süre yer etmesi gerekmektedir. Bu anlamda toplumda farklı özellikleriyle ön plana çıkan ve gündemde uzun süre yer alan kişilere yönelik capsların sayısı daha fazladır. Bu tipleri fıkralardaki ulusal ve evrensel tipler şeklinde düşünmek mümkündür. Capsda konu edinilen fıkra tipinin tanınırlığı dağılımın hızına ve etkisine katkı sağlayan en önemli argümanlardandır. Bu nedenle yerel fıkra tiplerinin ulusallaşması ancak görsel basın yoluyla yerel tipin bir nedene bağlı olarak tanınmasıdır ki aslında bu durum gerçekleştiğinde ve benimsendiğinde bu tip temel itibarla ulusallaşma sürecine girmiştir. Ancak toplumun tüketim hızı nedeniyle yerel tipler kısa sürede ulusal gündemden düşerek tekrar yerelde yaşamaya mahkum olabilmektedir. Dolayısıyla bu tipler daha ziyade aynı kültür dairesinde bulunan daha küçük alanlarda yaşamak durumunda kalmaktadır.

Fıkralardaki evrensel, ulusal, yerel ve moda tiplerle caps tiplerini şartları çerçevesinde karşılaştırmak mümkündür. Fıkralarda tiplerin üzerine yüklenen değerler büyük ölçüde sabitken capslarda bu sabitlilik söz konusu değildir. Meydana gelen olayın niteliğine göre capsı düzenleyen kişi kendi bakış açısını caps tipi üzerine yansıtabilir. Dolayısıyla capslarda ortak tip kavramı olmakla birlikte yüklenen değerler açısından fıkra tipi capsı hazırlayan kişinin sosyal ve siyasal kabullerine göre değişebilmektedir. Bu durum özü itibarıyla fıkralarda da bu şekilde olmakla birlikte fıkralardaki tip algısının ortaklığını fıkranın geçirdiği zaman dilimi, iktidarın kültürü düzenleyiciliği ve yazılı kültürün daha ziyade siyasi erkle uyumlu bir yapı izlemesi gibi etkenler çerçevesinde ele almak gerekmektedir.

Capsın sanal ortamda yayınlandığı andan itibaren çeşitli sosyal gruplarda yayılma hızı fıkranın şekillenmesi, kolektif hafızaya yer etmesi gibi bir zaman dilimiyle karşılaştırılamayacak kadar kısadır. Dolayısıyla iktidarın genel kabulleri çerçevesinde capsın sunulmasını engellemek, bireysel haklar açısından internet öncesi tarihsel zamanla kıyaslandığında oldukça zordur. Fıkralarda kendini gösteren açık veya gizli zaman capslarda da aynı şekilde kendini gösterir. Capsın zamanı yaşanan olayla eş zamanlıdır. Toplumun olaya verdiği pozitif ya da negatif bir tepki olarak düşünülmesi gereken caps, yaşanan olayın toplumsal gündemdeki zaman dilimiyle eşit şekilde bir ömür sürer. Bu süre genel itibarla birkaç gün ile birkaç ay arasında değişebilmektedir. Günlük siyasetin çok hızlı bir değiştiği ya da değiştirildiği bir zaman diliminde yeni olayın eskiyi unutturmaya başladığı an capsın süresi olarak görülebilir. Yaşanan olayın üzerinden uzun zaman geçmesi halinde oluşturulan caps, ilgi görmeyeceğinden capsı oluşturan gülme eyleminin zamanı, yaşanan olaya bağlıdır. Capsın gülmeye dönüşme süresi, özellikle görsel medyaya bağlı olarak toplumdaki ilginin değişme sürecine ve meydana gelen olayın etki sahasına bağlıdır. Toplum hafızası yeniçağda yaşanan güncel olaylara bağlı olarak günlük, haftalık bir yapıya sahip olduğundan capsın anlamlığı olayın toplum hafızasında yerini koruduğu süreyi kapsamaktadır. Sosyal ve siyasal olayların toplum açısından kısa sürede tüketilmesi/tükettirilmesi, sürekli yeni capsların oluşmasına olanak tanımakta geçmişteki capsların anlamını kaybetmesine dolayısıyla gülme unsurunu doğuran unsurun ortadan kalkmasına yol açmaktadır.

Fıkralar ilk icrası belli olmayan anlatılardır capslarda ise ilk yaratıcının tespit edilmesi mümkün olmakla birlikte toplumda beğeni kazanan capslar, kısa süre içerisinde milyonlarca kişiye ulaşabildiğinden bireysellikten çıkarak anonimleşmektedir. Fıkralar yüzlerce yıl öncesinde belirli değişimlere uğrayarak bugüne gelmelerine karşın ilerleyen süreçlerde yeni caps tipleri oluşacağından buradaki anonimlik capsa konu olayın toplumdaki önemi ve yaşama süresini kapsayacaktır.

Fıkra konularında olduğu gibi caps konuları da toplumsal ihtiyaç çerçevesinde şekillenir. Fıkralardaki genel konular toplumsal kabuller, ahlaki değerler, yerel, bölgesel, etnik kimlikler, gibi çeşitlilik gösterirken capslardaki konular daha ziyade yerellikten çıkar. Seçim sonuçları, siyasi parti liderleri, tanınan sanatçıların yaşadıkları olaylar, uluslararası tanınırlığa sahip olan kişilerin yaşadıkları vb. çok

çeşitli olaylara bağlı daha geniş bir kitleyi hedefleyen konular caps içerisinde yer alır. Yerel ve bölgesel konular çapsin içerisinde oldukça sınırlı bir alanda daha ziyade çeşitli sosyal medya gruplarında yer edinebilmektedir ki paylaşımın zayıflığı nedeniyle bu konular capsta kendine oldukça dar bir alanda yer bulabilmektedir. Capsı meydana getiren kişinin amacı konuyla ilgili bilgi vermekten ziyade eleştirel bir yorumla gülmeyi meydana getirmektir bu anlamda caps konuları yergi merkezli bir yapı taşımaktadır.

Fıkralar anlatıldıkları bağlama göre değişmekle birlikte yakın zamana kadar yerel ve bölgesel unsurlarla bezeli bir dil ve uslupu taşımaktayken standart Türkiye Türkçesinin gelişimine paralel bir şekilde standart bir dile dönüşmeye başlamışlardır. Caps dili bu anlamda bilgisayarı yoğun şekilde kullanan kitlenin yaşına bağlı olarak standart Türkiye Türkçesini daha yoğun bir şekilde taşımaktadır. Fıkra dili, sözlü anlatıya dayalı bir forma sahipken capslar söz ile görselin bileşimiyle şekillendiklerinden fıkraya oranla daha kısa ve özlüdürler. Caps, fıkrada sözle anlatılan çeşitli durumları görselle verdiğinden, konuya vakıf kişi tarafından çok daha kısa bir sözle gülmeye imkan vermektedir.

Fıkroyu doğuran temel etken için Özdemir, mizah teorilerinden hareketle, bireysel ve toplumsal eleştiri isteğinin yattığını belirtmekte; eleştirel yaklaşım, düşünce ve isteğin mizahın temelini oluşturduğunu belirtmektedir. Özdemir ayrıca bireylerin, eleştirme gücüne sahip oldukları anlarda, “yaşamlarının ve yaşadıklarının” farkına vardıklarını ifade etmektedirler. (Özdemir 2010: 37) Özdemir’in mizah merkezinde belirttiği bu öğeleri capslar için de ele almak mümkündür. Capsı oluşturan kişi capsı internet ortamına sunduğu anda kendi bakış açısı ve daha çok kendi kabulleri çerçevesindeki kişilerin yaklaşımı doğrultusunda eleştirel bir yaklaşımla yaşanan hali gülme ögesine dönüştürmüştür. Capsın beğenisi ve paylaşımı capsı var eden kişiyle birlikte bu paylaşımında bulunan ya da beğenisini ortaya koyan kişinin de eleştirisini yansıtacaktır. Bu noktada caps özellikle bir duygusal rahatlatma ve duygusal boşalma aracıdır. Capsın eleştirel yaklaşımını sanal bir başkaldırı olarak da ele almak dolayısıyla yaşanan duruma karşı meydana gelen en pasif itaatsizlik olarak görmek, değerlendirmek de mümkündür. Bu açıdan bakıldığında sanal ağlar artık bir yaşam ve kültür alanı olarak bilimsel araştırmaların konusu haline gelmiştir. (Özdemir 2015: 1277) Ancak elbette her kültürel bağlamın kendine özgü üretim, aktarım ve tüketim koşulları vardır ve üretilen bu kültürel ürünleri kendi koşulları içerisinde değerlendirmek gerekmektedir. Özdemir’in “her iletişim türü, biçimi, sistemi, teknolojisi, aracı, devraldığı birikimi kendi sistemine uygun, kendine özgü hale getirmekte, diğer bir deyişle dönüştürmektedir” ifadesi bu anlamda ilerleyen yıllarda yeni mevcut çalışmaların dışında farklı bir çalışma sahasını dolayısıyla capsın yanı sıra doğan/doğacak farklı kültür malzemelerinin yeni şartlar kapsamında inceleneceğini göstermektedir. (Özdemir 2015: 1279) Bize göre capslar, bu anlamda eğlendirme işlevi yanı sıra Başgöz’ün (Başgöz 1996) Bascom’un (Bascom 2010) belirttiği folklorun dört işlevine eklediği protesto işlevi bağlamında özellikle genç kitlenin sosyal kabullerini göstermesi açısından incelenmesi gereken yeni bir kültürel ürün olarak da ele alınmalıdır.

İnternet ortamında bireyin sosyal medya ile hem üreten hem de tüketen olmaya başlaması Facebook, Twitter, Instagram, Youtube, Vine, Periscope gibi sosyal medya ortamları ile kullanıcıların kendi medyalarını oluşturmasına olanak tanımış, bireyin kendi profil sayfası aracılığıyla sadece kendine ait olan bir dünya var etmesine fırsat sunmuştur. Birçok insanın kullanıcı olarak yer aldığı bu sanal ortam, geleneksel yazılı medyanın aksine kullanıcı tabanlı yapısıyla bir katılım kültürü oluşturmuş, sosyal medya kullanıcıları kendi sosyal, siyasal, kültürel kabulleri çerçevesinde bir alan sağlamıştır. Bu sanal ortamlar, bireye kimi zaman gündelik hayatın saçma, komik ve eğlenceli yönlerini, kimi zaman da toplumsal, siyasal gündeme muhalif eleştiriler getirmesine olanak vermektedir. (Kırık 2017: 100) Özellikle sosyal ve siyasal kapalı ve açık gruplar bu anlamda daha spesifik bir alan olarak toplumsal yansımanın izlerini vermektedir. Bu açıdan Türkiye gibi henüz gelişimini tamamlamamış ancak bireysel, toplumsal ve siyasal anlamda önemli değişimler yaşamakta olan bir ülkenin, sanal ortamda ürettiği kültürel ürünler, ilerleyen yılların toplumsal kabulleri adına çözümlenmesi gereken önemli argümanlar sunmaktadır. Özellikle caps tiplerine yüklenen toplumsal kabul ve retler, açık ve kapalı grupların incelenmesiyle halkbilimine katkı sağlayacak yeni fırsatlar ve çalışma sahaları doğurmaktadır. Gülme ögesinin yeni şartlar bağlamındaki dönüşümünü, çağın ve ilgili kitlenin mizah algısını sağlayan bu yeni ortamlar capslar dışında farklı kültürel malzemeler açısından da akademisyenler açısından incelenmesi gereken bir laboratuvar konumundadır. Yaşam alanı olarak kıyın Türkiye'deki toplam nüfusun yüzde yedisine düştüğü bir ortamda kırdan derlemeden teknolojinin getirdiği yeni imkânlar üzerinden yapılacak değerlendirmeler halkbilimi alanına da farklı bir kazanım sunacaktır.

Kaynakça:

ASUTAY, Hikmet vd, (2015), Değişen Gençlik Kültürleri İle Ortaya Çıkan Yeni Okuma Türleri, **7. International Congress of Educational Research**, s. 1-10

BASCOM, W. R. (2010), “Folklorun Dört İşlevi”. (Çeviren: Ferya ÇALIŞ). **Halk-biliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 2**. (Editör: M. Öcal OĞUZ ve Selcan GÜR-ÇAYIR), Ankara: Geleneksel Yayınları.

BAŞGÖZ, İ. (1996), “Protesto: Folklorun Beşinci İşlevi (Fonksiyonu)”. **Folkloristik: Umay Günay Armağanı**, Haz.: Özkul Çobanoğlu-Metin Özarlan. Ankara: Feryal Matbaası.

FIRAT, Tahsin Emre, Dijital Mizahın Biçimbozumu: Bobiler.Org Örneği, **Tarih Okulu Dergisi (TOD)**, Aralık 2016 Yıl 9, Sayı XXVIII, ss. 641-655

KIRIK, Ali Murat, SALTİK Rabiya (2017), Sosyal Medyanın Dijital Mizahı: İnternet Meme/Caps, **Atatürk İletişim Dergisi** Sayı 12 / s.99-118 Ocak 2017

ÖZDEMİR, Nebi, (2010) Mizah, Eleştirel Düşünce Ve Bilgelik: Nasreddin Hoca **Milli Folklor**, Yıl 22, Sayı 87

ÖZDEMİR Nebi (2015) Sanal Mizah, <http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/%C3%96ZDEM%C4%B0R-Nebi-SANAL-M%C4%B0ZAH.pdf>

Extended Abstract:

Rapid technological process in communication world can be felt in every moment of our lives from individual relations to social memory. This change leads to an even more different cultural structure from oral and written culture periods. However, the fact that folklore researches in Turkey have been interested in oral/written cultural artifacts and rituals, realized within this context, led to lag of academy from social life's returns in terms of transformations regarding new cultural productions.² Especially, new factors presented by internet environment cannot be followed by masses, and thus, rising generation can watch virtual environment's productions in a lower level than it should be due to academy's becoming a classic topics. Besides, they cannot interpret them in intended form.

The reality, that is accepted or should be accepted despite this conflict, is the fact that oral and written cultural period's social factors enable to the fact that individual reveals new cultural grounds for himself in the world through its unexpected change. Bu çalışma, belirtilenler kapsamında sözlü kültürden elektronik kültür ortamına giden yolda gülmenin, dolayısıyla sözlü ve yazılı kültür ortamında gülme eylemine yol açan en temel anlatı türü olarak kabul edilen fıkranın, bilgisayar ortamında doğan/doğurulan yeni gülme ögesi capslar ile var olan ortaklığının tespitini incelemeyi amaçlamaktadır.

The practice known as "caps" in Turkey occurred through "internet meme" concept, revealed through inspiration by different situations and facts. This term is firstly used in "The Selfish Gene" written by Richard Dawkins in 1976 (Kırık 2017: 100). "Caps", widely shared especially by young people in social networks, is derived from the word "capture". "Caps", which is a term used to save social and political events in a picture or video form, also used for screen shot (Asutay 2015: 7). Capses, becoming a phenomenon in social media express integration of humorous writings with photo frames from films, photos or different television shows. They can be coloured with social events of current life, magazine news and especially photo shots of youth's own world. The most important feature of capses are that they give place to creative humor by writing on red background (Kırık 2017: 100). These writings are organized in accordance with the image. Capses with accordance of writing and image move the factors such as time, place, character and unlikelihood into electronic culture from oral and written culture in its own conditions. It is possible to see internal and external structure elements of narration such as in capses character, time, place, event, narrator in this way.

Diffusion speed of capses in different social groups from the time it is published in virtual environment, is shorter beyond comparison with joke forming and storage in collective memory. Thus, preventing publication of capses within the framework of power's general acceptances is rather hard, compared

² These factors will not be mentioned in this article since the factors leading to this understanding can be a separate study subject.

with the historical time before internet age in terms of individual rights. Open or hidden time in the jokes shows itself in the same way in caps. In this respect, the time of the caps is concurrent with the event. The positive or negative response of the society to the situation lasts a life equal to the period of the event. This period may vary from a few days to a few months. In a period when the daily politics is changed or changes very quickly, the moment when the new event starts to forget the old may regarded as the ending time of the caps. Therefore, the time of the caps circulating on the internet change starting with the moment of sharing, especially depending on the process of change in the interest of the community based on the visual media and the impact area of the event. Since the memory of society has a daily, weekly structure depending on the current events, the meaning of the caps includes the period in which the event remains in the memory of the society. Social and political events being consumed / consumed in a short period of time, allow the formation of new caps, meaning loss in the old caps and thus, lead to the elimination of the element that gives rise to laughing.

Anecdotes are narrations, first performance of which is undefined. Besides it is possible to identify their first creator, the caps appreciated in the society can be anonymized as they can they reach millions of people in a short time, diverging from individuality. Anonymity will include the social importance and life cycle of the subject of caps, since new types of capses will occur despite they came to the present undergoing certain changes within hundreds of years. The performer is the person, who expresses his view of the subject matter in capses, away from his role in the oral culture period. The creator / performer of the caps, who will stay away from personality as possible, shows its existence as a social external voice. He has the identity of the society that he reflects, more than his own identity.

Social acceptances and rejections, imposed especially to the types of caps, reveal new opportunities and working areas that will contribute to the folklore by examining the open and closed groups. These new environments, providing the transformation of the laughter element in the context of new conditions and the humor perception of the age and related masses, are accepted as a laboratory that should be examined in terms of different cultural materials except for the caps. In rural environment a life space, which compose seven percent of the total rural population in Turkey, evaluations that will be done through collections in countryside and the new opportunities brought by technology will also offer new acquisitions in folklore.